

copy
of
the
book

A

D · E
WIND-NEGOTIE,
O F
INVENDUTIE-PAPIER
Onder oud goed te koop.
K L U G T S P E L.

Te A M S T E R D A M,

By HENDRIK BOSCH, Boekverkooper over
't Meisjes Weeshuis, 1726.

1871

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

UNIVERSITY OF CHICAGO
CHICAGO, ILL.

A A N D E N

L E Z E R.

ONderdaags is een Brief van Uyttert gekomen, waar in gestaan heeft hoe de Acties door eenig Volk van Uytrecht te koop geveild zyn, aan een zeker Huys daar Invendutie zou gehouden werden; het welk hy eerst ging vraagen of hy zulks mogt doen; maar op groot verbod is hem zulks by den hals verboden, doch zo iemand gadinge heeft in deze bederfelyke Projecte, ligt dat de Man die voor een kleine prys laat springen onder vier oogen, en die ze bewaart tot de Vaart gegraven is, wil ik instaan daar goede winst meé doen zal, daar by een nieuwe Tyding, wie nu zyn geld wil uyt schieten, zal op gelege tyd daar schoone intrest van kunnen krygen, also zy te Uytrecht den Dom 5 a 6 ellen in de hoogte zullen opvyselen, om de Vuurbakens nyt te winnen: een nieuwe Inventie, nooit zo bedagt,

Vaar wel.

VERTOONERS.

KAREL, *een Actionist.*

MENGO, *zyn Knecht.*

Een OMROEPER.

Het Spel speelt in een Straat voor KARELS Huys, en dat van't Invention Huys, het geen 'er tegen over staat.

N:B: Zo iemand eenige Werkluy weet, gelieft ze hier te recommanderen, tot Uytrecht aan N. N., want zullen daar in 't kort gebrek zyn; voor al terwyl men van zints is deze aanstaande Koopstad aan Viaanen te trekken.

De Wind Negotie,

O F

INVENDUTIE PAPIER

Onder oud goed te koop.

K L U G T S P E L.

E E R S T E T O O N E E L.

KAREL, MENGO.

KAREL.

HY! Mengo.

MENGO.

Hier myn Heer.

KAREL.

Spreek Schelm, hebt gy myn Paard.

Nog niet gezadelt; is myn goed ook wel bewaard,
En naar Vianen deze morgen al vertrokken?

MENGO.

Voor zeker.

KAREL.

Het is goed, zeg hebt gy al getrokken

De intrest van 't Papier 't geen ik u gisteren gaf?

MENGO.

Ik wensten 't wel, maar Heer dat gy my voor die kaf
Wat Duymkruid uytfschoot, 'k zou gelooven

A 3

Dat

6 De Wind-negotie, of Invendutie-papier,
Dat 't beter voor my waar.

KAREL.

Ik zal u hier en boven
Twé Acties geeven; dat je 't vat, als men de Vaard
Begint te graaven; ó! 't Papier is nu veel waard.

MENGO.

Maar waarom doch je goed gezonden naar Vianen?
(Zo ik 't u vraagen mag,) ik vrees dat die Acties traanen
Nog zullen kolten, och ik bidje maak besluyt,
En zo het wezen kan s'chey met dees Acties uyt:
Gy zult met dat gebruy nog voor den Duivel vaaren.

KAREL.

Draag gy geen zorg, ik zal myn beurs heel wel bewaren,
'k Heb meer dan twé Miljoen die ik tot nog bezit.

MENGO.

Ja aan Papier, en vyf zes Kinderen.

KAREL.

Wat 's dit,

Dat kan niet maaken nog tot nadeel my verftrekken.

MENGO.

Vier schoone Paarden die uw Koets 'de stad door trek-
En als een blixem zullen vliegen over 't Land, (ken,
Zo slegts een Actie komt te raaken in de brand.

KAREL.

Hoe! spot gy Mengo?

MENGO.

Neen, zo waar niet by myn leeven,
Maar 'k wou gy my wat gaf.

KAREL.

Ik zal u slagen geeven
Indien gy zyt beluft, versta je dit Sinjeur;
Waar is myn Pruyk?

MENGO haalt alles het geen by vraagt uit het huis.

'k Zal eerst wat Actie geur
Van uytgebrand Papier door deze lokken smeeren,

E

En dan wat Poeijer.

K A R E L.

Repje wat, en kryg myn kleeren;
En veegt myn Schoenen af.

M E N G O.

Zie daar,

Nu benje als een Pop.

K A R E L.

Myn Hoed, nu Mengo, waar
Is nu myn Rotting, Stok, myn Deegen?

M E N G O.

Elleweke,

Wat is de Hovaardy der Acties vol gebreeke;
Met u verlof myn Heer, wilt gy dat ik Katryn
Met 't eeten zo lang wagt tot gy weerom zult zyn?

K A R E L.

Waarom?

M E N G N.

Waarom myn Heer, wel zoekje dat te weten?
Als men lang Beurstyd houd, zo diend men ook te eeten.
Want die veel geld wind, komt het op geen eeten aan;
Wat lust myn Heer van daag, gezoode, of gebraân?

K A R E K.

Dat raakt my niet, Katryn die zal dat heel wel stellen,
Waar moeit gy u al meê, 'k mag aan myn oord dat tellen
Niet leiden Rekel, daarom zwygd, en spreek geen
woord,

Doet slegts uw pligt, ik zal 't wel schikken zo als
't hoord.

T W E E D E T O O N E E L.

I K vrees dat deeshandel nog zo gruwelyk zal stinken,
Een yder zo hy kon zou niet als Goud opdrinken,

8 De Wind-negotie, of Invendutie-papier,
In plaats van Bier, of Wyn, voor my ik wenste wel
Dat ik beleeven mogt het eindén van het spel;
Doch 't graave dat men hier zal aan de Vaard beginnen,
Zou ik wel geloven; want my komt nog iets te binnen
Van zeker Molenaar tot Soest die my eens zei
Hoe hy de Scheepen vol gelade uyt het Y
Zag komen door den Eem regt zeilend naar de Wallen
Van dees aloude Stad, den Adel ten gevallen,
Dus doende werd dat volk van Bisschoplyke Staat
Hoe langs hoe grooter en haar kaalheid raakt verzaad
Door hebluft aan het geld, 'k zie reets hun Wapens
draagen

Met Diamant bezet, met Goud rondom beslaagen
Op 't alder cierelykst, ô Uytrecht! gy zult zyn
Een schoone Appel; maar, van binnen zal 't fenyn
Verburgen wezen, 't geen u Adel haast tot beeven
Zal brengen, als zy zien het geld zo weg gegeven,
En dat voor 't Graaven van een onvolmaakte Reê;
Wie weet door wanhoop hoe veel dar'er in de Zee
Nog zullen springen, en bedroefde Weeuw en Weezen
Nalaten tot 's Lands ramp, 't geen meenig reeds doet
vreezen;

Men zal geen Baaken hier gebruyken; neen, den Don
Zal zelfs die wezen, hy is hoog, men zal rontom
Veel ligtjens hangen aan den Toorn, om de klippen,
In dees volmaakte Vaard gemakkelyk te ontslippen.

DERDE TOONEEL.

Een OMROEPER, MENG0.

DE OMROEPER.

HY Mannen, Mannen hoord,
Men zal by *Jogchem vander Voord*
Venduti houden, van veel Klèeren,

Een

Een yder zal hier na begeeren
 Het kunnen krygen naar zyn zin,
 Ten nege uren zal 't begin
 Van de Verkoping zyn gehoude,
 Veel nieuwe Kleere, maar ook oude.
 Al wie wil koopen, Kristen, Smouds
 Die kan daar krygen nieuws, en ouds.

M E N G O.

Wel vriendje hoor eens, 't geen gy roept, ik zou schier
 vreezen,
 Dat het meest Actioniste kleding zal weezen.

D E O M R O E P E R.

Wel daar zou ik geen valze Eed op wille doen datje
 't vat.

M E N G O.

Ik zou 't ook gelooven; want de Krediteuren zitten haar
 kort na 't gat,

Want zA moeten haar verlies hier prompt dibiteeren;
 Maar te Amsterdam scheld men 't kwyt, een Man met
 eeren

Kan daar, schoon hy 't heeft met *Frederick Hendrik*
 bestaan;

Daar toe zyn veel Metzelaars, en Timmerluy na Via-
 nen gegaan,

Om die stad in 't kort aan Uytrecht te hegten,
 Dus doende hoeve de Schippers om de vragt van de men-
 schen niet te vegten.

D E O M R O E P E R.

Na ik kan hooren Vriend spreekte gy vry stoud.

M E N G O.

Ze zeggen dat de Dom nog een el vyf zes zal hooger zyn
 geboud,

Om de Vuurbakens aan de Zee en Baay uyt te winnen,
 Ik heb het uyt myn Heers mond.

K L U G T S P E L.

DE OMROEPER.

Die Heer is buyten zinnen.

M E N G O.

Dat kon waaragtig wel waar wezen, hy is een groote
Actionist.

DE OMROEPER.

Hoe heet uw Heer.

M E N G O.

Hy heet Karel.

DE OMROEPER.

Karel loshoofd.

M E N G O.

Ja die is 't,

DE OMROEPER.

Hy is my zeer wel bekend, goed, vriend; hy kwam my
straks te gemoed loopen,Hy is nade Man gegaan om wat kleren zo 'k geloofte
koopen;

Ofte verwisselen tegens wat anders.

M E N G O.

Kan men daar kopen, en verkopen, dat 's goed
Myn lieve Omroeperrje wilje myn Mak'laar zyn, 'k heb
goed,

Dat ik graag zou verkopen, kon ik een vinden,

Die beter als ik stond byde Papier Vrinden,

't Zyn Acties goede Maat, 'k zal daar voor aan jou

Twé Acties geeven, die heel goed zyn op ter Gou,

Of vier op Uyttert, zeg, wat zegje? nu wil 't spreken,

Ik mag myn hoofd niet met die duyvelze prullen meer
breken;

Nu zelje zegge hoe komje aan die schat,

Ik heb zes jaar by myn Heer gewoond, en nooit geen
duydt huur gehad,

En om dat ik langer niet voor zyn gek meer wou wezen

Zo

Zo gaf hy my ruym een riemp Papier aan Acties ; laatje
beleczen

Myn lieve Mengo, zyt my Knegt, gelyk als voorheen,
Zo sprak hy, *laatje getrouwe Heer niet alleen,*
En op die zoete woorden die hy my gaf ben ik gebleeven.

DE OMROEPER.

Geef my de Acties, ik zal ze de Kleerverkooper voort
geeven.

MENGO.

Ik ga mé myn zoete maat, gy krygd de darde van 't geld,
'k Wou voor de zwaarte van 't Papier my splint wierd
geteld,

*Zy gaan na de Kleerverkopers buys en blyve
van verre staan,*

VIERDE TOONEEL.

KAREL.

ô Spyt ! ô smaad ! ô schand ! wat zal my overkomen ?
ô 'k ben al myn Acties kwyt, myn goed is my beno-
men.

Lastdragent Uyttert, ach ! hou Mengo ! Mengo hou !
ô Booswigt ! snoode guyt ! word gy my ook ontrouw ?
Ik zal voortaan van Heer, voor Knegt nu moet speelen,
ô Vaarde Graavers ! kom jy zo myn geld ontsteelen,
En derft het in de grond, myn eer, myn schoone goud.

VYFDE TOONEEL.

MENGO, KAREL.

MENGO, *lagchende.*

HA ! ha ! ha ! ha !

KAREL.
ô Schelm !

MEN -

12 De Wind-negotie, of Invendutie-papier;

MENGO.

Ha! ha! ha! wie had dat ooit vertrouwd?

Ik heb met pekuniam nog voor 't Papier bekomen,
Vind ik u hier myn Heer?

KAREL.

Booswigt.

MENGO.

Wel wie zou kunnen droomen,

Dat dit myn wellekomst zou zyn? ik wil van uw af.

KAREL.

Geeft eerst myn *Acties* weer.

MENGO.

Wel hoe zyt gy zo straf

Ik heb myn *Acties* die gy my gaf gaan verkoopen,
En ben doen al myn best het huys stil door gedroopen,
Met dit klyn beursje.

KAREL.

Mengo, ach!

Ik vaar even eens als gy, wyl ik geen winst meer zach,
En men het graave van de Vaard nog komt uytstellen
Zo dagt ik, ik schey'er uyt, 'k wil my niet meerder
kwellen

Met deze zottigheid, en zegt myn *Acties* doen
Weer te verwisselen, voor myn lang vermiste poen
En heb het ook verkost, daar gy het ging verkopen,
Doch kreeg geen geld, maar ben heel schielyk heen ge-
lopen,

Terwyl die Karel die 't verkopen wou by 't goed
Van oude kleeren, ach! in 't kort, den arme bloed
Is vast gezet; ik vrees dat men hem op za! hangen,
Wyl hy gespot heeft met de Regters door myn *Acties* te
ontfangen,

MENGO.

Hoe! zal hy hangen? dat is beestig, laten wy
Dees stad ontvlugten, hy is voor Koopluy te onvry,

Wat

K L U G T S P E L.

Wat Mensch zou van verstand, ô smaad hier wilt
woonen?

O Uytert! Uytert! zult ge u zo ondankbaar toonen?

K A R E L.

Heb hy het laasten goed gezonden van de Vaard

Wel na Viaanen?

M E N G O.

Ja, ja, dat is wel bewaard,

'k Ben daar verzekerd van, maar 'k vrees gy zult nog
loopen

Gevaar, zo Uytert komt Viaanen eens te koopen.

K A R E L.

Wat zou zy koopen? zy verkoopt al wat zy heeft,
Zo maar Viaanen haar niet boven 't hoofd en streefd,
En zo het al zo kwam, dan weêr wataârs verzonnen,
Kom Mengo, laat ons gaan, eer men raakt overwon-
nen,

'k Hou my niet zeker hier in Uytert.

M E N G O.

Denk myn Heer

Dat het verlies van 't geld is nog de beste leer;
Maar als men goed verliest, en eer, nog daar en boven,
Raakt ons voorgaande Deugd, en Lof geheel verstoo-
ven.

E Y N D E.

C A T A L O G U S

Van verscheide Comedien, die te bekomen
zyn by HENDRIK BOSCH.

BLY-TREUR- EN KLUGT-SPELEN.

Beloonde Deugd, of gestrafte Wreedheyt.
Mitridates, van Dullaart. Camma. Eugenia.
Cofters Polixena. Den Grooten Tamerlaan
Bassianus Varius Heliogabalus. Beklaachelyke Dwang.
Gewrooke Bloedschander De Treurende Teemsstroom.
Sertorius. Konradyn, Koning van Napels en Siciliën.
Mirra, Treurspel. Anflo Martelkroon van Steven.
Manlius, Treurspel. Vondels Ondergang van Troyen.
Triompherende Kuisheid. Lydende en stervende Christus.
Heilige Genoveva. Gode-lieve, Maagt en Martelaresse.
Mitridates, in Quarto.
Maandelyks bericht van den onderaardschen Parnas, van
Sjaco en Cartouche. Paus Sixtus en Philippus.
Keizer Karel en Franciscus de eerste.
Johanna en Maria Gray. 't Leven der Dobbelaars.
Maria de Medicis en Consini.
Hans Zing-zang of bollige Docter. Bedrieger bedrogen.
Cleander en Ameril. Bedriegelyke Actionist.
Windhandel, of Bubbels-Compagnie.
Actionisten Reisvaardig na Vianen. Cartouche of de Ro-
vers. Philida, Herderspel. Otto Venius by Gedigten.
Nederland in Gekheid. Schynheilig Weeuwte.
Verstand en Deugd. De verheerlykte Schoenlapper.
De Pleyters. Zedenmeester en Kantoor-knecht.
Schelmery van Cartouche. Verwarde Lotery-handel.
Begin en Opkomst der Oost-Indische Compagnie.
Wederzyds Huwelyks bedrog.
De verboden Vleeschverkoper bedrogen.
Don Jan de Galeaslo. Manlius.
Gestrafte Vrygeest, op den naam van Zegers.

School

School der Minnaars. Roselyns Oogjes.
 Spaansche Heidin. Salomona. Bedrogen Geldsoeker.
 Adelheyde. Geschaakte Gezusters. Theagenes en Karikleä
 Arria en Petus. Tebais, of vyandyke broeders.
 Geloofshervorming. Don Jan of de gestrafte Vrygeest.
 Ontzet van Shevelingen. Lettervitters.
 Alinea of Standvastige Kuisheid. Gedwonge Huwelyk
 Amadis in Maarzang. Debouchant.
 Buitenspoorige Minnaar. Valentinaaan. Bajazeth.
 Hester, van Ryk. Polieukte, Armenies Martelaar.
 Metelaar door Liefde. Adam Carels Toneelpoëzy.
 Dood van Gyrus. Attalia, van Frans Ryk.
 Voorzichtige Dolheid. Vtginia,
 Demetrius, Grootvorst van Muscovien.
 Tymon, of Schyn Menschen-haater.
 Gewaande Arriana, of de bedrieger door list bedroogen.
 Sardanapalus. Roeland. Aspasia.
 Gemeene-best of gestrafte Ondankbaarheid.
 Gestrafte Vrygeest van de Haagse Schouwburg.
 Herstelde Vryheid. Buytenspoorige Harder.
 Schilder door Liefde. Aran en Titus, boertig berymt
 Verjaarseest van Venus. Andromeda. Visser door Liefde.
 Verlossing van Don Quisot. Verwarde Minnaars.
 Zilo, Hemelse Minnaar. Paris en Helena.
 Woedende Liefde of Gestrafte Moordzugt.
 Hollandse Zindelykheid. Quelgeesten.
 Edelmoedige Laodice. Steyloor van Tertuffen.
 Lombardyn of bedriegelyke Procureur.
 bedrooge Meening. Doorluchtige Dienstbouden.
 Krelis Louen of Alexander de Groot.
 Don Quisot op de Bruylost van Kamacho.
 De Verliefte Kok. Krispyn Musikant.
 Gewaanden Prins van Wallis. Dolhuys der Axionisten.
 Betaald bedrog. Jaloerse Jonker.
 Voorspel op Agamemnon. Ingebeelden Dood.
 Den Tooverende Student. Wederspannigen Student.
 De Kluchtige Schoenlapper.
 boeren-vreugt op het heyl van Nederland.
 Wederspannigen Zoon. Jorden en baefien.

boeren Opera van Cloris en Roosje. Filander en Galiste.
 Anne met de baart. Wagme voor dat Laantjen.
 Listige Minnaar betrapt. Derde Meydag. Amerillis.
 Voorſpel op de ingebeeelde Sieken. Scheinheylige Tafelfpel.
 Tafelfpel van Meester Kokedarus. Hedendaagse bankroetier.
 Krispyn Mogol of gewaande Turk. Studenten Leven.
 betrapte Sneukelaar. Ontmantelden Apteker.
 Pihelenus en Tirene. Sabinus.
 Spaansche Amasoonen, of stryd om de Eer.
 Bartulfus. Paschier en Isabelle.
 Dolhuis der actionisten. Nederland in Gekheid.
 Violante en Valeriaan. Naamrol der Toneelspelen.
 Harlekyn Faëton. Belaggelyke Wynproef.
 Viervoudig Huwelyk. Orestes en Hermione.
 Gewroke bloedschande. Kamma. Krispyn Actionist.
 Actionisten reisvaardig na Vianen.
 Beloonde Deugd, of de gestrafte Wreedheid.
 Artamina. Arglistige Minnares. Otto, door Zeef.
 Amintas, door Boon. Raadvergadering der Goden over
 Quinquenpoix. Ingebeeelde Erfgenaam.
 Alle de spellen, onder de zinspreuk Purgat & Ornat,
 32 stuks, en alle apart. Seedensangen, 1, en 2 deel,
 1 en 2 Fiool. Morgenspraak tusschen Jaap en Kees,
 over de Val van Faëton, door J. van Elsland.

E Y N D E.

